

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Львівського національного
медичного університету імені Данила
Галицького, академік НАМН України,
проф. Зіменковський Б.С.



[Handwritten signature]

19 *лютого*

2020 р.

**Положення про первинну експертизу наукових праць
на наявність академічного плагіату
у Львівському національному медичному університеті
імені Данила Галицького**

Прийнято Вченою Радою Львівського
національного медичного університету
імені Данила Галицького
протокол № 1-ВР від 19. 02. 2020 р.

Т.в.о вченого секретаря, к.пед.н.

[Handwritten signature] _____ Стечак Г.М.

ВСТУП

Положення про первинну експертизу наукових праць на наявність академічного плагіату в Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького визначає основні поняття, завдання, принципи функціонування і призначення, склад і структуру та регламентує основні засади організації первинної автоматичної перевірки наукових праць – наукових текстів та дисертаційних матеріалів. Мета Положення полягає у дотриманні високих професійних стандартів в усіх сферах діяльності (освітній, науковій, навчальній, виховній тощо) щодо адекватних взаємовідносин та професійного спілкування між науковими, науково-педагогічними, педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти, запобіганні порушень академічної доброчесності. Положення спрямоване на забезпечення честі, гідності, взаємної поваги і довіри, рівноправності та толерантності усіх учасників освітнього процесу шляхом дотримання усіма учасниками освітнього процесу принципів та загальноприйнятих норм щодо етичної поведінки.

Положення про первинну експертизу наукових праць розроблене відповідно до Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про видавничу справу», «Про запобігання корупції», Цивільного кодексу України та на основі рекомендацій Асоціації Європейських університетів щодо відкритого доступу до наукової інформації (2008 р.), міжнародних асоціацій IFLA, SPARC, LIBER, EiFL та ін., у відповідності до постанови Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань з питань розвитку інформаційного суспільства в Україні» (2006 р.) щодо забезпечення відкритого безкоштовного Інтернет-доступу до ресурсів, створених за рахунок коштів Державного бюджету України. Дисертації у відкритому доступі зберігаються в Українському інституті науково-технічної і економічної інформації з 1991 року в паперовому вигляді, з 1998 року – в електронному, що дає можливість, використовуючи програмне забезпечення для перевірки на плагіат, здійснювати адекватну первинну експертизу дисертацій, а також кваліфікаційних та інших наукових робіт на наявність академічного плагіату.

Відповідно до ст. 7 Закону суб'єктами авторського права є автори творів, їх спадкоємці та особи, яким автори чи їх спадкоємці передали свої авторські майнові права. При створенні твору спільною творчою працею кількох осіб первинні авторські права виникають у них одночасно і вони визнаються співавторами згідно зі ст. 436 Цивільного Кодексу та ст. 13 Закону України «Про авторське право і суміжні права». Авторське право на створений у співавторстві твір належить їм спільно. Право на використання твору та дозвіл або заборону використання твору іншими особами є виключними майновими правами автора (ів) твору, відчуження цих прав здійснюється лише за домовленістю сторін на підставі авторського договору (ст.15, ст. 31 Закону України «Про авторське право і суміжні права»). Суттю академічного плагіату (плагіату наукового твору), як протиправного явища, є виправдання витрачених бюджетних коштів або коштів замовника (ів), спонсора (ів) шляхом привласнення результатів чужої інтелектуальної праці:

- крадіжки ідеї або слів іншої людини та представлення їх за власні;
- використання результатів роботи іншої людини без вказання першоджерела, звідки вони були запозичені;
- повного або часткового дублювання мистецького, наукового або іншого твору чи роботи та представлення за свою;
- презентації вже існуючої ідеї або продукту як нового та оригінального.

Антиплагіатна експертиза в Львівському національному медичному університеті включає комплекс заходів з метою:

- забезпечення збереження авторських прав шляхом проведення перевірки наукових робіт на плагіат до процедури їх захисту;
- формування та розвитку бази даних та електронного репозитарію фундаментальних наукових робіт, як джерела забезпечення вільного доступу до наукових матеріалів для сприяння підвищенню престижу університету;
- покращення якості освіти, яке базується на підвищенні продуктивності навчального процесу та прискоренні передачі знань.

Наукові, науково-педагогічні, педагогічні працівники та здобувачі вищої освіти, усвідомлюючи свою відповідальність за неналежне виконання функціональних обов'язків, формування сприятливого академічного середовища для забезпечення дієвої організації освітнього процесу, розвитку інтелектуального, особистісного потенціалу, підвищення престижу Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, зобов'язуються виконувати норми даного Положення. Норми цього Положення детермінують правила поведінки безпосередньо у освітній (навчальній), науковій та виховній (морально-психологічний клімат у колективі) діяльності.

1. Протидія плагіату у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького

1.1. Загальні положення

1.1.1. Відповідно до ст. 32 Закону України «Про вищу освіту» заклади вищої освіти (ЗВО) зобов'язані вживати заходів, включаючи запровадження відповідних новітніх технологій, для запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових роботах наукових, науково-педагогічних, педагогічних, інших працівників і здобувачів вищої освіти та притягнення їх (при наявності несанкціонованих запозичень) до дисциплінарної відповідальності. Комплекс заходів протидії плагіату розроблено відповідно до положень Цивільного кодексу України, Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про авторське право і суміжні права» та Статуту Університету, з метою запобігання поширення плагіату в наукових роботах викладацького складу, докторантів, аспірантів, здобувачів наукового ступеня, кваліфікаційних робіт студентів усіх форм навчання; для розвитку навичок коректної роботи із джерелами інформації; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізації самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

Ознайомлення науково-педагогічних, наукових та інших працівників та студентів університету з документами, що унормовують запобігання академічного

плагіату та встановлюють відповідальність за академічний плагіат здійснюються шляхом формування, видання та розповсюдження методичних матеріалів із зазначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані у наукових і навчальних працях дані літератури та введення до освітніх програм і навчальних планів підготовки фахівців з вищою освітою навчальних дисциплін, що забезпечують формування загальних компетентностей з дотримання етичних норм і принципів, коректного менеджменту інформації при роботі з первинними та вторинними інформаційними ресурсами та об'єктами інтелектуальної власності; розміщення на веб-сайтах періодичних видань університету правил академічної доброчесності щодо виконання наукових досліджень, рецензування статей та їх публікації. За об'єктивність висновку про невиявлення академічного плагіату відповідальність несе керівник структурного підрозділу.

1.2. Основні засади функціонування первинної антиплагіатної експертизи наукових праць для здобувачів наукового ступеня

1.2.1. Експертиза наукових праць та дисертаційних матеріалів здійснюється відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII, Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261 (зі змінами та доповненнями), «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. № 167 (надалі – Порядок); наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження форм документів атестаційної справи здобувача ступеня доктора філософії» від 22.04.2019 р. № 533, листа МОН України «Про окремі питання реалізації Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» № 1/9-492 від 03.07.2019 р.

1.2.2. З метою упорядкування процедури атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та забезпечення своєчасності їхньої атестації у разових спеціалізованих вчених радах у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького МОЗ України встановлено вимоги до рівня

наукової кваліфікації Здобувачів та принципи утворення разових спеціалізованих вчених рад (СВР).

1.2.3. Атестація Здобувача – комплекс послідовних експертних дій щодо оцінювання наукового рівня дисертації на здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії та наукових публікацій Здобувача, встановлення рівня набуття ним теоретичних знань, умінь, навичок та відповідних компетентностей з метою державного визнання рівня наукової кваліфікації Здобувача шляхом присудження йому наукового ступеня.

1.2.4. Науковий ступінь присуджується разовою СВР у результаті успішного виконання Здобувачем відповідної освітньо-наукової програми (ОНП) та за результатами публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Рішення ради про присудження ступеня доктора філософії вступає в силу з дати набрання чинності наказу Ректора про видачу диплома доктора філософії (на підставі рішення Вченої ради Університету).

1.2.5. Відповідальність за достовірність інформації про дотримання вимог академічної доброчесності здобувачем, яка подається до Вченої ради Університету щодо атестації Здобувачів, покладається на проректора з наукової роботи, відповідальної особи за забезпечення діяльності спеціалізованих вчених рад з присудження ступенів доктора філософії та співробітника наукового відділу, відповідального за первинну автоматичну перевірку наукових текстів та дисертаційних матеріалів. У разі подання недостовірної інформації процедура атестації Здобувача призупиняється. Повторне подання документів допускається не швидше, ніж через шість місяців.

1.3. Визначення понять

1.3.1. Академічна доброчесність – сукупність етичних принципів і визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень з дотриманням наступних *принципів*:

- *принцип законності.* У своїй діяльності учасники освітнього процесу повинні самі, а також заохочувати інших до неухильного дотримання вимог чинного законодавства України та Статуту Університету;
- *принцип чесності та порядності.* У навчальній та викладацькій діяльності, під час проведення наукових досліджень, у практичній роботі тощо учасники освітнього процесу зобов'язані діяти чесно, бути відвертими й у жодному разі не допускати використання неправдивих тверджень;
- *принцип взаємної довіри.* Атмосфера довіри заохочує вільний обмін ідеями та інформацією в академічному середовищі, сприяє співпраці та продукуванню нових ідей, позбавляє страху щодо привласнення іншими результатів чужої діяльності;
- *принцип справедливої об'єктивності.* В академічному середовищі забезпечується (взаємини між членами академічної спільноти мають ґрунтуватися на почутті взаємної поваги неупередженому ставленні один до одного – видалити) об'єктивна, всебічна та неупереджена оцінка результатів навчальної, дослідницької та трудової діяльності, спроможність розглядати дискусійні питання з позицій захисту інтересів науки та сприяння встановленню істини без особистих уподобань чи вигоди;
- *принцип компетентності й професіоналізму.* Учасники освітнього процесу зобов'язані здійснювати свою діяльність на високому професійному рівні, постійно підвищувати свій науковий і освітній рівні;
- *принцип добросовісності та відповідальності.* Учасники освітнього процесу добровільно виконують взяті на себе зобов'язання, сумлінно, повністю та з дотриманням визначених термінів. Кожен несе персональну відповідальність за якість виконання покладених обов'язків;
- *принцип партнерства та взаємодопомоги.* З метою підвищення якості результатів навчальної і дослідницької роботи учасники освітнього процесу орієнтуються на об'єктивну партнерську взаємодію;

- *принцип взаємоповаги.* Повага в академічному середовищі має бути взаємною, що передбачає виявлення її як до себе, так і до інших, незалежно від віку, статі, статусу;
- *принцип безпеки та добробуту.* Учасники освітнього процесу повинні піклуватися про дотримання Законів України та Статуту, їх діяльність не повинна приводити до виникнення загроз чи заподіяння шкоди життю, здоров'ю, власності, іншим правам та законним інтересам громади;
- *принцип шанобливості.* Учасники освітнього процесу зобов'язані шанувати інших осіб і їх наукові та педагогічні напрацювання незалежно від особистих і політичних уподобань, партій, релігійних об'єднань та рухів у будь-якій формі їх організації.

1.3.2. Автор – фізична особа, яка своєю індивідуальною творчою працею та (або) у співпраці з іншими особами (авторський колектив) створила твір і якій належать майнові права інтелектуальної власності на нього відповідно до Цивільного кодексу України, Закону України «Про авторське право та суміжні права», іншого закону чи договору.

1.3.3. Твір – створений автором у результаті творчої діяльності за особистою ініціативою, на замовлення чи в порядку виконання службових обов'язків літературно-письмовий твір (книга, брошура, стаття, конспект лекції, аналітичний огляд, звіт, презентація тощо); ілюстрація, план, ескіз і пластичний твір, що стосуються науки; аудіовізуальний твір; фотографічний твір; інші твори, представлені в електронній (в тому числі цифровій) формі, яку може зчитувати комп'ютер (ст. 433 Цивільного кодексу України, ст. 8 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

1.3.4. Оприлюднення твору – дія, здійснена за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав, що вперше робить твір доступним для публіки шляхом опублікування, публічного виконання, публічного показу, публічної демонстрації, публічного сповіщення тощо (ст. 1 ЗУ «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792 – XII).

1.3.5. Цитата – порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерела цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні. (ст. 1 ЗУ «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792 – XII).

1.3.6. Оригінальність (унікальність) твору – кількісний показник, виражений у відсотках, який відображає співвідношення авторського тексту до загального обсягу перевіреного матеріалу.

1.3.7. Репозитарій (електронний архів) – це місце де зберігаються і підтримуються різні дані у електронній (цифровій) формі.

- Інституційний (науковий) репозитарій відкритого доступу – це електронний архів відкритого доступу, мережевий сервіс зі зберігання, систематизації та поширення творів у цифровому вигляді, що надається установою її працівникам та іншим зацікавленим особам доступ до матеріалів, ознайомлення з якими дозволене правовласниками.
- Технічне здійснення можливості доступу всім охочим надається у будь-який час і без обмежень.
- Відкритий доступ – це безкоштовний, постійний, повнотекстовий доступ до наукових та навчальних матеріалів.
- Депонування – розміщення твору в Репозитарії.
- Депозитор – особа, яка розміщує твір в Репозитарії.
- Договір приєднання – договір, умови якого встановлені Університетом, який може бути укладений лише шляхом приєднання автора до договору в цілому. Автор не може запропонувати свої умови договору (п.1 ст. 634 Цивільного кодексу України).
- Інтелектуальні права на твір включають виняткове право та особисті немайнові права.

- Особисті немайнові права автора включають право авторства, право на ім'я, право на недоторканність твору, право на обнародування твору.
- Виняткове (виключне) право – це майнове право особи, яка має щодо твору авторське право і (або) суміжні права, на використання цих об'єктів авторського права і (або) суміжних прав лише нею і на видачу лише цією особою дозволу чи заборону їх використання іншим особам у межах строку, встановленого Законом.
- Виняткове право може належати одному або декільком фізичним чи юридичним особам (правовласникам). Правовласник може на свій розсуд вирішувати або забороняти іншим особам використання результату інтелектуальної діяльності.
- Архівна колекція – це сукупність окремих архівних документів різного походження, що мають наукову, історико-культурну цінність і об'єднані за однією або кількома ознаками (тематичною, авторською, хронологічною, номінальною тощо).
- Архівний фонд – набір колекцій, що як правило, є продуктом одного зі структурних підрозділів Університету.
- Наукове видання – видання, що містить результати теоретичних та (або) експериментальних досліджень, а також науково підготовлені до публікації пам'ятники культури і історичні документи.
- Препринт (pre-print) — підготовлений до публікації матеріал.

1.3.8. Плагіат – оприлюднення (опублікування) повністю або частково чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору (ст. 50 Закону України «Про авторське право і суміжні права»); привласнення авторства на чужий твір або на чуже відкриття, винахід чи раціоналізаторську пропозицію, а також використання у своїх працях чужого твору без посилання на автора [<https://uk.wikipedia.org/wiki/Плагіат>].

1.3.9. Академічний плагіат – навмисне відтворення викладачем, докторантом, аспірантом, студентом тощо у науковій текстовій формі чужого твору, опублікованого на паперовому чи офіційно оприлюдненого на електронному носії, повністю або частково, під своїм іменем без посилання на автора.

1.3.10. Дублювання досліджень – офіційно не підтверджена домовленість між щонайменше двома особами, наслідком якої є виконання однакових або майже однакових робіт.

1.3.11. Фальсифікація – фрагменти роботи (наприклад статистичні показники) були вигадані або невірно вказані як результат власної роботи.

1.3.12. Реплікація – коли особа подає майже однакову роботу декілька разів для підняття власного академічного рейтингу.

1.3.13. Рерайт – це «переказ» чужого тексту своїми словами з точним збереженням сенсу оригіналу.

1.3.14. Компіляція – навмисне компонування з декількох текстів одного з наданням плагіатованому матеріалу нового змісту, що не властивий оригіналу.

1.3.15. Пошуковий сервер (ПС) містить комплекс програм, які використовують спеціальні алгоритми аналізу вмісту веб-сайтів в масштабах всього Інтернету, де можна набрати в відповідному рядку ключові слова і отримати багато посилань на ресурси з потрібною інформацією. Складається з трьох основних частин: робота, індекса і обробника запитів.

1.3.16. Робот (Crawler, Bot, Robot) – це програма, що відкриває web-сторінки, зчитує (індексує) їх вміст і далі слідує за посиланнями, знайденими на цій сторінці. Робот повертається через певні проміжки часу (наприклад, щомісяця) і знову індексує сторінку. Все, що знаходить і зчитує робот, потрапляє у індекси ПС. Індекси являють собою сховища інформації, де зберігаються копії текстової складової усіх відвіданих і проіндексованих web-сторінок. Обробник запитів – це програма, яка у відповідності з поданим запитом аналізує індекси ПС в пошуках інформації, що цікавить користувача і видає йому в порядку зменшення релевантності (відповідності запиту) знайдені документи.

1.3.17. Здобувач – це особа, яка навчається у ЗВО (науковій установі) на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з метою здобуття наукового ступеня з галузі знань та/або спеціальності. Здобувач повинен підготувати дисертацію, опублікувати основні наукові результати у наукових публікаціях, набути теоретичні знання, уміння, навички та відповідні компетентності. Основні наукові результати дисертації Здобувача повинні бути висвітлені не наукових публікаціях, які розкривають основний зміст дисертації. До таких наукових публікацій зараховуються:

- статті у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію Здобувача;
- статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України (замість однієї статті може бути зараховано монографію або розділ монографії, опублікованої у співавторстві).
- Наукова публікація у виданні, віднесеному до першого – третього кuartилів (Q 1 – Q 3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, прирівнюється до двох публікацій, які зараховуються відповідно до абзацу першого цього пункту.
- Наукові публікації зараховуються за темою дисертації з дотриманням умови обґрунтування отриманих наукових результатів відповідно до мети статті (поставленого завдання) та висновків; публікування статей у наукових фахових виданнях, які на дату їх опублікування внесені до переліку наукових фахових видань України, затвердженого в установленому законодавством порядку; опублікування статей у наукових періодичних виданнях інших держав з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію Здобувача, за умови повноти викладу матеріалів дисертації, що визначається радою; публікування не більше ніж однієї статті в одному випуску (номері) наукового видання. За темою дисертації не зараховуються наукові публікації, в яких повторюються наукові результати, опубліковані раніше в інших наукових публікаціях, що вже зараховані за темою дисертації.

1.4. Види плагіату

- Видання виконаної роботи іншого автора за свою без внесення в неї жодних змін (або з внесенням незначних, несуттєвих змін) та належного оформлення цитування;
- копіювання інформації іншого автора та видання роботи за свою без оформлення цитування;
- дослівне копіювання чужої роботи (або її фрагменту) у свою без належного оформлення цитування;
- копіювання значної частини чужої роботи в свою як в оригіналі так і у перекладі без внесення в запозичене жодних змін, або з внесенням несуттєвих змін;
- представлення суміші власних та запозичених аргументів без належного цитування;
- внесення незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, зміна порядку слів в них тощо) та без належного оформлення цитування;
- компіляція – створення значного масиву тексту шляхом копіювання із різних джерел без внесення в нього правок, посилань на авторів та «маскування» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту;
- парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту. Сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних оборотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет).

1.5. Профілактика та протидія плагіату у навчальному процесі

1.5.1. Відповідно до ч. 6 ст. 69 Закону України «Про вищу освіту» ЗВО здійснюють заходи з запобігання академічному плагіату – оприлюдненню (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів

власного дослідження та / або відтворенню опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання.

1.5.2. З метою стимулювання викладацького складу, докторантів, аспірантів, здобувачів наукового ступеня та студентів випускників усіх форм навчання до самостійного виконання наукових робіт пропонується здійснювати попереднє заслуховування та обговорення результатів виконаних наукових робіт на засіданнях наукових студентських гуртків, товариств молодих вчених, круглих або дискусійних столів; на засіданнях кафедр (лабораторій) на яких виконувалася робота.

1.5.3. Профілактика та протидія плагіату в університеті здійснюється шляхом:

- формування, видання та розповсюдження методичних вказівок з визначенням уніфікованих вимог щодо належного оформлення посилань на матеріали, використані у наукових роботах;
- запровадження на факультетах та в інститутах спеціальних занять з основ адекватного проведення досліджень та написання наукової роботи, на яких акцентувати увагу на коректному використанні у наукових роботах інформації з інших джерел та уникненні плагіату, правилах опису джерел та оформлення цитувань;
- розміщення цього Положення на офіційному Web-сайті Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.

1.5.4. Наукові керівники і консультанти повинні обов'язково інформувати студентів, аспірантів, докторантів і здобувачів з пунктами цього Положення, контролювати і попереджувати факти плагіату на всіх етапах виконання наукових робіт.

1.5.5. Твір розміщується у Репозитарії після укладання між автором та університетом Авторського договору, за яким особисті немайнові права автора не є відчужуваними та зберігаються за ним незалежно від способу публікації та (або) депонування.

1.5.6. Виняткове право на твір автор реалізує, добровільно ухвалюючи рішення про представлення своєї публікації в Інтернет. Підписуючи Авторський договір автор передає Університету на безоплатній основі невиняткові права на використання твору:

- на внесення твору у базу даних Репозитарію;
- на відтворення твору чи його частин у електронній формі, не змінюючи її змісту;
- на виготовлення електронних копій твору для постійного архівного зберігання;
- на використання твору без одержання прибутку та на виготовлення його копій для некомерційного розповсюдження;
- на надання електронних копій твору для відкритого доступу в Інтернеті.

1.5.7. Підписом у Авторському договорі автор підтверджує, що розміщуючи роботу у Репозитарії він не порушує прав третіх осіб (інших авторів або видавництв).

1.5.8. Авторським договором автор підтверджує, що на момент розміщення твору у Репозитарії лише йому належать виняткові майнові права на твір, що вони ні повністю, ні частково нікому не передані (не відчужені), що майнові права на твір ні повністю, ні в частині не є предметом застави, судового спору або претензій з боку третіх осіб.

1.5.9. Автор несе всі види відповідальності перед третіми особами, що заявили свої права на твір, відшкодовує Університету всі витрати, спричинені позовами третіх осіб про порушення авторських та інших прав на твір. У випадку, коли твір створено у співавторстві, при розміщенні такого твору у Репозитарії кожний з авторів приймає умови цього договору. Автор зберігає за собою право використовувати самостійно чи передавати аналогічні права на використання твору третім особам.

1.5.10. Авторський договір може бути розірваний на вимогу автора, якщо він позбавляється майнових прав на твір, які мав на момент розміщення твору у Репозитарії, а також якщо договір містить інші умови, обтяжливі для автора. В

таких випадках він сам або за допомогою уповноваженого працівника бібліотеки вилучає роботу з Репозитарію

1.6. Скерування наукових робіт та методи виявлення плагіату шляхом проведення автоматизованої перевірки

1.6.1. Запобігання академічному плагіату включає інструкції, процедури та заходи із формування несприйняття академічної нечесності; створення умов, що унеможливають академічний плагіат; виявлення академічного плагіату в наукових статтях, монографіях, дисертаціях, підручниках, навчальних виданнях; притягнення до відповідальності за академічний плагіат.

1.6.2. Антиплагіатна експертиза є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. Положення про проведення антиплагіатної експертизи набуває чинності з моменту затвердження його наказом.

1.6.3. Керівники структурних підрозділів інформують працівників з вимогами щодо передачі наукових робіт для автоматизованої перевірки на плагіат. Деканати факультетів і кафедри, як структурні підрозділи, які здійснюють адміністративний супровід випускних кваліфікаційних і дисертаційних робіт, визначають осіб із числа науково-педагогічних працівників, відповідальних за прийом, зберігання, систематизацію електронних версій наукових праць та їх перевірку на плагіат.

1.6.4. Одним із сучасних напрямків боротьби з академічним плагіатом є його виявлення і констатація за допомогою комп'ютерних програм. На сьогоднішній день існують програмні засоби, програмне забезпечення (ПЗ) які візуалізують співпадіння та стверджують відсоток унікальності тексту. У науковому відділі встановлено та функціонує ліцензоване антиплагіатне ПЗ, яке постійно оновлюється. Статті у спеціалізовані журнали, наукові роботи (включаючи дисертаційні) та наукові звіти кафедр рецензуються відповідальним за технічну експертизу наукових робіт за скеруванням відповідного структурного підрозділу університету. Довідка про автоматизований аналіз роботи на плагіат докладається або підшивається до скерування та (або) відгуку установи, зберігається і є обов'язковою для допуску наукової праці до публікації чи до захисту.

1.6.5. Відповідальна особа за результатами перевірки наукових робіт на факультеті проводить облік, загальний якісний аналіз їх рівня та, відповідно до Закону України «Про авторське право та суміжні права», при необхідності, формує звіт щодо результатів автоматизованої перевірки робіт на плагіат.

1.6.6. Для технічної підтримки перевірки наукових та навчальних праць на наявність академічного плагіату в методичних вказівках університету розміщується посилання на сервіси з первинної перевірки наукових праць на наявність плагіату.

1.6.7. Попереднє (первинне) виявлення плагіату в наукових, навчальних, науково-методичних працях, дисертаційних та кваліфікаційних роботах здійснюється шляхом експертної оцінки (рецензування, відгуки керівників), використання комп'ютерних програм та вільнодоступних інтернет-ресурсів.

1.6.8. Запобігання та виявлення академічного плагіату розповсюджується на наукові та навчальні праці науково-педагогічних, наукових та інших працівників університету, докторантів, аспірантів; осіб, прикріплених до університету з метою здобуття наукового ступеня доктора філософії (кандидата наук) поза аспірантурою та студентів.

1.6.9. Якщо науковець не погоджується з результатами автоматизованої перевірки на плагіат, йому надається можливість викласти свою позицію та обґрунтувати її науково у вигляді апеляції. Науковий керівник (науковий консультант) роботи, завідувач кафедри має право здійснити попередній автоматизований аналіз роботи, звернувшись із електронною версією до відповідальної особи. Довідка при цьому не надається.

1.7. Програмне забезпечення для виявлення плагіату шляхом проведення автоматизованої перевірки

1.7.1. Функціонування антиплагіатної експертизи у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького відповідає сучасним нормам, інструкціям та вимогам щодо забезпечення академічної доброчесності.

1.7.2. Технічна антиплагіатна експертиза дисертаційних робіт та авторефератів на наявність плагіату здійснюється для встановлення відсотків унікальності тексту

у відповідності з даними інтернет-ресурсів ліцензованим або безкоштовним повнофункціональним ПЗ для застосування в операційних системах (ОС) WindowsXP та новіших версіях, а також Unix ОС Linux Fedora, Mandriva, Debian, Ubuntu тощо.

1.7.3. Відповідальним за первинну антиплагіатну експертизу наукових праць і дисертаційних матеріалів для перевірки дисертаційних праць здобувачів наукового ступеня (зокрема наукового ступеня доктора філософії) створений та функціонує створений для виконання умов Меморандуму між компанією «Антиплагіат» та Міністерством освіти та науки України від 4 квітня 2018 р. особистий кабінет у антиплагіатному програмному забезпеченні системи UNICHEK, яка входить до ТОП 20 антиплагіатного ПЗ 2019 року (URL. <https://www.digitalgyd.com/top-20-best-online-plagiarism-checker-tools-free/>). Також наявне інше ПЗ “Plagiarism Detector Pro v. 1092.”, “Viper”, “AntiPlagiarism.NET”, “AdvegoPlagiatus”, що застосовується для перехресної експертизи та перевірки навчально-методичних матеріалів, статей у фахові наукові журнали.

1.7.4. Для проведення первинної перевірки дисертаційних робіт щодо виявлення академічного плагіату застосовується алгоритмічна логічна функціональна послідовність антиплагіатної експертизи дисертацій та авторефератів з проведенням аналізу відсотку унікальності тексту методом шингла з оптимізованими налаштуваннями параметрів глибокого пошуку та глибокою перевіркою по 5 пошукових системах, шингл 3, пошукова фраза 5 слів, глибока перевірка.

1.7.5. Перевірка статей у фахові журнали та тез доповідей та здійснюється за допомогою ПЗ “Plagiarism Detector Pro v. 1092.”, “Viper”, “AntiPlagiarism.NET”, “AdvegoPlagiatus”, при необхідності перевірки англomовних текстів малого об’єму (для швидкої додаткової експертизи тез доповідей, анотацій тощо) з додатковим залученням ресурсів інших інтернет-сервісів.

1.7.6. В результаті перевірки ПЗ візуалізується відсоток оригінальності тексту та список сайтів з відсотком збігу у відповідному кольорі в залежності від застосованого ПЗ та ПС. Якщо фраза знайдена в Інтернеті та не належить

безпосередньо автору (одноосібно чи у співавторстві) то вона вважається неоригінальною.

1.7.7. Перевірка та пошук співпадінь виконується по шинглах (методом шингль-розбивки тексту). Шингл – структурно-логічний фрагмент тексту, що складається з послідовності декількох слів). Пошук в Інтернеті та Репозитарії Університету здійснюється декількома ПС, ліцензованим та вільнодоступним ПЗ “Unichek”, “Plagiarism Detector Pro v. 1092.”, “Viper”, “AntiPlagiarism.NET”, “AdvegoPlagiatus” тощо. Встановлення загального відсотку унікальності текстів великого об’єму здійснюється із застосування програмних ресурсів “Unichek”, “Plagiarism Detector Pro v. 1092.”, “Viper”. Окрім того проводиться перехресна (пороздільна) первинна перевірка розділів дисертаційних робіт та авторефератів дисертацій вільнодоступним ПЗ “AdvegoPlagiatus” та ліцензованим ПЗ “AntiPlagiarism.NET”. Вибір антиплагіатної програми для проведення перевірки здійснюється індивідуально з урахуванням меморандумів МОН України та методичних рекомендацій, обсягу представленого матеріалу, технічних аспектів оптимізації затрат часу та економічних факторів.

1.7.8. Антиплагіатне забезпечення, що встановлене і функціонує у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького відповідає сучасним критеріям та є адекватним щодо проведення перевірки кирилических та латинськоабеткових наукових текстів. На запит редакцій, які функціонують в Університеті та журналів, регулярно, у відповідності щодо графіків їх роботи, проводиться додатковий фаховий аналіз науково-дослідних праць щодо їх відповідності критеріям оригінальності тексту.

1.7.9. Для проведення первинної антиплагіатної експертизи на кафедрах та факультетах не рекомендується самостійно користуватися онлайн антиплагіатними інтернет-ресурсами (надання інформації про проведені дослідження третім, юридично не відповідальним особам, комерційним структурам містить додаткові юридичні ризики). Експертна оцінка наукових праць, включаючи антиплагіатну перевірку є важливою передумовою адекватності реалізації комплексних наукових тем ЗВО та об’єктивізує загальну оцінку якості представлення результатів

досліджень у фахових та інших наукових виданнях, включаючи зокрема дисертаційні роботи, монографії, навчально-методичні посібники, статті та тези доповідей наукових конференцій. У випадках наявності встановленого факту академічного плагіату автор сам або за допомогою уповноваженого працівника бібліотеки вилучає роботу з Репозитарію.

2. Порядок застосування електронних систем програмного забезпечення антиплагіатної експертизи

2.1. Одним із сучасних напрямків боротьби з академічним плагіатом є його виявлення і констатація за допомогою комп'ютерних програм в мережі Інтернет та Репозитарії. При виборі рекомендованих програм необхідно звертати увагу на те, щоб вони встановлювали відсоток унікальності тексту, повноцінно підтримували українську, російську та англійську мови, легко інсталювалися і були ліцензійними та (або) вільнодоступними.

2.2. У Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького, на факультетах, теоретичних та клінічних кафедрах затверджуються (з числа штатних працівників університету) особи, відповідальні за перевірку наукових робіт із застосуванням електронних систем програмного забезпечення антиплагіатної експертизи. Такими особами не можуть призначатися викладачі-сумісники, аспіранти, здобувачі. Рекомендоване програмне забезпечення визначається та оптимізується науковим відділом Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.

2.3. Перевірка документів на наявність плагіату проводиться для вільнодоступних щодо аналізу (незахищених паролем) електронних варіантів, представлених у форматах: *.txt, *.rtf (RichTextFormat), *.doc (Word 97– Word 2003), *.docx, *.docm (Word 2007-2010), *.pdf (PortableDocumentFormat), *.odf, *.odt (OpenTextDocument). Наукова робота вводиться в електронну систему програмного забезпечення антиплагіатної експертизи повністю для визначення загального відсотку унікальності (оригінальності) текстових даних у представленій роботі.

2.4. В результаті проведення експертизи візуалізується відсоток унікальності (оригінальності) тексту та список сайтів з відсотком збігу у відповідному кольорі в

залежності від застосованої програми та ПЗ. Результат експертизи підлягає додатковому аналізу щодо кількості виявлених співпадінь, кількісної та якісної текстової характеристики збігів та адекватності посилань на першоджерела, включно з науковими публікаціями автора (авторів).

2.5. При поданні на затвердження наукової роботи викладачі, докторанти, аспіранти, здобувачі наукового ступеня та студенти, наукові роботи яких підлягають перевірці системою, інформуються про правила подачі наукової роботи та про можливі санкції у випадку виявлення плагіату. Відмова у належному оформленні первинної та/або супровідної документації та проведенні антиплагіатної перевірки детермінує недопущення наукової роботи до публікації чи захисту.

2.6. Відповідальний за автоматичну перевірку наукових текстів та дисертаційних матеріалів вводить текст роботи в електронну систему програмного забезпечення антиплагіатної експертизи та перевіряє її на наявність плагіату. Після перевірки на плагіат наукової роботи відповідальний за автоматичну перевірку наукових текстів та дисертаційних матеріалів через 1-5 днів після подання роботи надає висновок про проведення первинної експертизи на наявність плагіату з указанням відсотку унікальності (оригінальності) текстових даних у представленій роботі особисто автору або через електронну пошту. Висновок у роздрукованому вигляді у вигляді довідки згідно з встановленою формою додається до наукової роботи при її остаточному поданні до публікації чи захисту.

2.7. Довідка про проведену експертизу дисертаційної роботи містить бібліографічно-облікові дані дисертації з зазначенням дати представлення на експертизу; загальний відсоток унікальності тексту дисертації, стверджений ПЗ “Unichek” або “Plagiarism Detector Pro v. 1092.”; результати пороздільної перехресної експертизи усіх розділів дисертації, представленим у табличній формі з указанням назв розділів, з відсотком унікальності авторського тексту, констатованим ПЗ “Viper”, “AntiPlagiarism.NET” або “AdvegoPlagiatus” тощо; розширене обґрунтування правомірності текстових співпадінь (авторські дані, цитата); висновок щодо можливості представлення роботи до захисту. Довідка підписується відповідальним за проведення антиплагіатної технічної експертизи

наукових праць та дисертаційних матеріалів, візується проректором з наукової роботи та вченим секретарем Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.

2.8. Довідка про проведену експертизу підручника, навчального посібника, інших навчально-методичних матеріалів, статті у фаховий науковий журнал, тез містить бібліографічно-облікові дані роботи з зазначенням дати представлення на експертизу; відсоток унікальності авторського тексту, встановлений програмою “Viper”, “AntiPlagiarism.NET” або “AdvegoPlagiatus” тощо, з можливим залученням ресурсів інтернет-сервісу <https://be1.ru/antiplagiat-online/> або інших інтернет-сервісів; коротке обґрунтування правомірності текстових співпадінь (авторські дані, цитата); висновок щодо можливості представлення роботи до захисту.

2.9. Довідка про проведену експертизу тез доповідей містить бібліографічно-облікові дані роботи з зазначенням дати представлення на експертизу; відсоток унікальності авторського тексту констатований ПЗ “AdvegoPlagiatus”, “Anti Plagiarism.NET”, або додатково залученими іншими ресурсами та інтернет-сервісами <http://www.plagtracker.com>, <http://www.plagscan.com/seesources/analyse.php>, <https://be1.ru/antiplagiat-online/>, <http://plagiarismdetector.net>, <http://www.dupli-checker.com>, <http://www.paperrater.com>, <http://www.plagium.com>, <http://sourceforge.net/projects/antiplagiarismc/> тощо; висновок щодо можливості представлення роботи до захисту.

3. Критерії оцінювання наявності плагіату в документах

3.1. Рекомендовані показники оригінальності текстів: для розділів дисертаційних праць та інших кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти: понад 80% – текст вважається оригінальним, від 70% до 80% – оригінальність тексту задовільна (для оглядів літератури та навчально-методичних матеріалів), слід перевірити наявність посилань на першоджерела; від 40% до 70% – матеріал відправляється на доопрацювання; менше 40% – матеріал до розгляду не приймається.

3.2. Для інших наукових, а також навчальних і методичних праць (статті, монографії, підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій та інше) при

унікальності понад 80% – текст вважається оригінальним; від 70% до 80% – оригінальність тексту задовільна (допускається для навчально-методичних матеріалів, статей у фахових журналах, оглядів літератури, тез конференцій), від 60% до 70% – необхідно перевірити наявність посилань на першоджерела; від 50% до 60% матеріал відправляється на доопрацювання; менше 50% – матеріал до розгляду не приймається.

3.3. Максимальний збіг текстових даних не повинен перевищувати межу 30%. Відсоток унікальності (оригінальності) текстових даних для підручників, навчальних посібників, інших навчально-методичних матеріалів, монографій, типових кваліфікаційних робіт та інших публікацій не повинен бути меншим 70%, для дисертаційних робіт – не меншим 80%).

4. Відповідальність за плагіат

4.1. Викладачі, здобувачі наукового ступеня та студенти усіх форм навчання несуть відповідальність за подання своєї науково-дослідницької роботи для здійснення антиплагіатної експертизи у порядку, визначеному даним Положенням.

4.2. Завідувач кафедри, науковий керівник (науковий консультант) несе (уть) відповідальність за перевірку роботи у встановлені терміни, прийняття рішення про доопрацювання та повторну перевірку на плагіат, а також про допуск науково-дослідної, кваліфікаційної або навчально-методичної роботи до публікації та (або) до попереднього захисту.

4.3. Виявлення факту академічного плагіату у наукових роботах можливе на етапі рецензування та / або представлення вченому секретареві, в редакцію або для розгляду на вченій раді з метою рекомендації до друку – для наукових робіт (монографія, підручник, навчальний посібник, стаття, тези, препринт тощо); на етапі розгляду на засіданні кафедри творів викладачів, що вимагають ухвалення кафедри; на етапі подання на перевірку кваліфікаційних робіт.

4.4. Викладач, який виявив низький відсоток унікальності тексту або інші прояви плагіату в науковій роботі студента або кваліфікаційній роботі попереджає про це автора і виносить рішення про недопуск до захисту та скерування матеріалів

на доопрацювання або про видачу нового варіанта завдання, а у разі незгоди автора – інформує службовою запискою декана факультету.

4.5. Особа, яка виявила академічний плагіат у вже опублікованих наукових або навчальних роботах (монографіях, підручниках, навчальних посібниках, статтях, тезах, препринтах, дисертаціях тощо), службовою запискою повідомляє про це проректора з наукової роботи.

4.6. Факт академічного плагіату

- у наукових роботах студентів може бути встановлений комісією, створеною розпорядженням декана;
- у наукових роботах науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, здобувачів наукового ступеня – комісією, створеною наказом ректора за поданням проректора з наукової роботи.

4.7. Виконані не самостійно роботи не можуть бути оцінені позитивно або взагалі не допускаються до захисту.

4.8. У випадку використання запозиченого матеріалу без посилання на автора або джерело запозичення, кандидатська чи докторська дисертація знімається з розгляду не залежно від стадії її розгляду без права захисту.

4.9. Виявлення двох і більше фактів плагіату (копіляцій) у наукових роботах докторантів, аспірантів, здобувачів наукового ступеня може бути підставою для виключення з докторантури (аспірантури) чи відкріплення здобувача від кафедри.

4.10. Виявлення фактів плагіату (копіляцій) у роботах осіб викладацького складу може бути враховано при продовженні дії контракту. Встановлення фактів плагіату (копіляцій) в уже опублікованих наукових роботах докторантів, аспірантів, здобувачів наукового ступеня є підставою для заборони автору включати такі твори у перелік своїх науково-методичних публікацій.

4.11. Відповідно до правил, встановлених ч. 6 ст. 6 Закону України «Про вищу освіту» до захисту допускаються дисертації (наукові доповіді), самостійно виконані здобувачем наукового ступеня. Виявлення в поданій до захисту дисертації (науковій доповіді) академічного плагіату є підставою для відмови у присудженні відповідного наукового ступеня.

5. Порядок подання апеляцій та їх розгляд

5.1. У випадку незгоди з висновком про виявлення факту плагіату (компіляцій) у творі, автор має право у трьохденний термін з моменту отримання інформації подати наукову апеляційну заяву на ім'я проректора з наукової роботи.

5.2. Для розгляду апеляційної заяви створюється апеляційна комісія, персональний склад якої формується розпорядженням проректора з наукової роботи з найбільш досвідчених та авторитетних викладачів відповідних кафедр. Для розгляду апеляційної заяви викладача, здобувача, студента створюється апеляційна комісія із числа професорів кафедри відповідного профілю. Секретар комісії призначається з викладачів Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.

5.3. Голова апеляційної комісії проводить засідання у тижневий термін з моменту виходу розпорядження проректора з наукової роботи про створення апеляційної комісії. Про дату та час проведення засідання заявник попереджається щонайменше за два дні. Якщо заявник не з'являється на засідання апеляційної комісії, питання може бути розглянуте без його присутності.

5.4. У випадку необхідності отримання додаткової уточнювальної інформації засідання апеляційної комісії може проводитись у декілька етапів.

5.5. Сумніви, що виникають у членів апеляційної комісії, трактуються на користь особи, твір якої розглядається апеляційною комісією.

5.6. За результатами засідання апеляційна комісія формує висновки, які підписує голова апеляційної комісії, її члени та заявник, зазначаючи: «З висновками апеляційної комісії погоджуюсь».

5.7. Висновки апеляцій (протоколи засідань апеляційних комісій) зберігаються: щодо академічного плагіату (компіляцій) у наукових роботах студентів – у деканаті; щодо академічного плагіату (компіляцій) у наукових роботах викладачів, докторантів, аспірантів, здобувачів – у науковому відділі університету.

5.8. Виявлення академічного плагіату у захищеній дисертації (науковій доповіді) є підставою для скасування рішення СВР про присудження наукового ступеня. Якщо дисертація (наукова доповідь), в якій виявлено академічний плагіат, була захищена у постійно діючій СВР, науковий керівник (консультант), офіційні опоненти, які надали позитивні висновки про наукову роботу, та голова відповідної СВР, згідно з відповідним рішенням, позбавляються права брати участь у роботі спеціалізованих вчених рад строком на два роки, а вищий навчальний заклад (наукова установа) позбавляється акредитації відповідної діючої СВР та права створювати разові спеціалізовані вчені ради строком на один рік.

5.9. Якщо дисертація (наукова доповідь), в якій виявлено академічний плагіат, була захищена у разовій СВР, науковий керівник, члени цієї ради та офіційні опоненти, які надали позитивні висновки про наукову роботу, позбавляються права брати участь у роботі СВР строком на два роки, а вищий навчальний заклад (наукова установа) позбавляється права створювати разові СВР строком на один рік.

5.10. Скасування рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня у разі виявлення академічного плагіату здійснюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти за поданням Комітету з питань етики у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, та може бути оскаржене відповідно до чинного законодавства.

4. Прикінцеві положення

4.1. Всі зміни та доповнення до Положення вносяться наказом ректора про внесення змін та доповнень або про затвердження нової редакції Положення.

4.2. При затвердженні нової редакції попереднє Положення втрачає чинність.

Відповідальний за антиплагіатну технічну експертизу наукових, навчально-методичних праць і дисертаційних матеріалів



д. мед. н., доцент Вергун А.Р.